

İskender BAYHAN

İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat İŞİKHAN** tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 08.04.2025

İskender BAYHAN

İstanbul Milletvekili

İzmir'de faaliyet gösteren TPI (Türkerler Kompozit Kanat Sanayi A.Ş.) fabrikasında yürütülen toplu iş sözleşmesi (TİS) görüşmeleri, TPI ve Petrol-İş sendikası arasında uzlaşma sağlanamaması üzerine arabuluculuk aşamasına taşınmıştır. Bir önceki döneme ait idari maddelerde hızlı bir mutabakata varılmış ancak işçilerin en çok önem verdiği ücretler ve sosyal haklara ilişkin maddeler, arabulucuya gidilmeden önceki son görüşmelere kadar gündeme getirilmemiştir. TPI'ın teklif ettiği %30'luk zam oranı, işçilerin taleplerinin (%120) çok altında kalmış, sendika bu teklifi yeterli bulmayarak masadan kalkmıştır.

Ortalama 33 bin lira maaş alan işçiler, %100'ün altında kalacak herhangi bir sözleşmenin kabul edilmeyeceğini beyan ederek fabrika içinde toplantılar düzenlemiş, temsilciler ve şube yöneticileriyle görüşerek kararlılıklarını ortaya koymuştur. İşçiler ayrıca, arabuluculuk süreci içerisinde haklarını kazanmak için mücadele etme eğilimindedirler.

Diğer yandan beyaz yakalı personel için yapılan düşük zam oranlarının da tepki çektiği, buna karşılık TPI'nın işçilere yönelik "bu süreçte yanımızda olmayan arkadaşlarla yolları ayıracağız" şeklinde ifadeler kullandığı; Haziran ayında 800 civarında işten çıkarma yapılmasının beklendiği de basına yansdı.

İzmir'de, rüzgar gülü kanadı üretimi yapan Amerikalı şirket TPI'da çalışan işçiler, alınmayan işçi sağlığı ve güvenliği önlemleri nedeniyle üretim sürecindeki ağır kimyasallara maruz kalarak astım ve ağır iş yükü altında fitik hastalığına yakalanmaktadır. Bu durum, geçtiğimiz yıllarda Menemen ve Çiğli fabrikalarında sıkça

görülen işçi kıyımlarına yol açmıştır. Bu kıyımların nedeni, bir yandan düşük ücret politikası, diğer yandan işçilerin sağlığını bozan koşullar nedeniyle sağlığını kaybeden işçileri çıkararak yerine yeni, sağlıklı işçilerin alınmasıdır.

Bu bağlamda;

1. TPI fabrikasında yürütülen toplu iş sözleşmesi süreci Bakanlığınızca izlenmekte midir? Arabuluculuk sürecinde işçilerin haklarının korunmasına yönelik herhangi bir inceleme veya girişiminiz olmuş mudur?
2. Bakanlığınız, TPI'ın "%30 son teklifimizdir" şeklindeki yaklaşımının pazarlık sürecini tıkaması ve grev hakkının gündeme gelmesine neden olması karşısında nasıl bir tutum alacaktır?
3. Grev kararı alınması durumunda işçilerin anayasal haklarının güvence altına alınması için Bakanlığınızın bir planlaması bulunmakta mıdır?
4. TİS süreci devam ederken işçilere yönelik tehdit, gözdağı ve işten çıkarma konuşmaları hakkında Bakanlığınız herhangi bir denetim başlatmış mıdır?
5. TPI fabrikasında Haziran ayında yaklaşık 800 kişinin işten çıkarılacağı yönündeki iddialar doğru mudur? Bu kapsamda işçi kıyımının engellenmesi ve iş güvencesinin sağlanması adına Bakanlığınız ne gibi önlemler alacaktır?
6. TPI'ın "zarar ediyoruz" gerekçesiyle düşük zam teklif etmesine rağmen geçmiş dönem kâr oranları ve aldıkları teşvikler, yararlandıkları muafiyetler hakkında Bakanlığınızın kamuoyuna açıklayacağı bir değerlendirmesi olacak mıdır?
7. Evrensel Gazetesi başta olmak üzere çeşitli yayın organlarında çıkan haberlerde, TPI işçilerinin örgütlenme, toplu sözleşme ve grev hakkının tehdit altında olduğu yönündeki haberler dikkate alınarak bu fabrikada herhangi bir teftiş veya soruşturma başlatılmış mıdır?_
8. TPI işçileri üretim sürecinde her gün sağlığını kaybetmektedir. Burada 5 yıl çalışan bir işçi daha sonra başka bir yerde iş bulamayacak boyutta zarara uğramaktadır. Sağlığını bozdukları işçileri 5 yıldan fazla çalıştırmayan TPI' da işçilerin yarısı astım, bel fıtığı ve cilt hastasıdır. Bakanlığınız TPI' da alınmayan işçi sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin alınması için TPI' 'da bir denetim yapmış mıdır? Denetim yapıldı ise gereği neden yerine getirilmemektedir?
9. Amerikalı şirket TPI'ın yararlandığı muafiyetler ve aldığı teşviklerin tutarı yıllar itibarıyla nedir? TPI vergi ödemekte midir? SGK ödemeleri konusunda yükümlülüklerini yerine getiriyor mu?